

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการกับคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน
เครือข่ายคุณภาพอิสลาม จังหวัดสตูลมุฮัมหมัด อาเก็ม¹, สุไรยา หนิเร²¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี²ผศ. ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

Email: ibnuaiyubg@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ระดับคุณภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารและครูกับคุณภาพของสถานศึกษา และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอิสลาม จังหวัดสตูล กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพอิสลาม จังหวัดสตูล จำนวน 115 คน คำนวณโดยใช้โปรแกรม G*Power และกลุ่มเป้าหมายเพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นมาตราส่วนการประมาณค่าระดับ 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการและคุณภาพโรงเรียน 2) แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการและคุณภาพสถานศึกษาผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอิสลาม จังหวัดสตูล มีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการทำงานเป็นทีมและความคิดสร้างสรรค์ 2) คุณภาพสถานศึกษาก็อยู่ในระดับมาก (เฉลี่ย 4.17) โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการกับคุณภาพของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .909$) โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์สูงกับคุณภาพผู้เรียน ($r = .750$) 4) กลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนใช้ 4 กลยุทธ์หลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก (เช่น การพัฒนาโมเดลภาวะผู้นำ), เชิงรับ (เช่น การจัดทำระบบติดตามผล), กลยุทธ์พัฒนา (เช่น การใช้ความร่วมมือเพื่อยกระดับทักษะครู), และกลยุทธ์ป้องกัน (เช่น การสร้างฐานข้อมูลและเวทีสื่อสาร) แนวทางเสริมศักยภาพและความยั่งยืนการบูรณาการภาวะผู้นำ ความร่วมมือ และการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ ช่วยให้โรงเรียนมีความสามารถในการปรับตัวต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลง และพัฒนาสู่ความยั่งยืนทางการศึกษาในระยะยาว

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ, คุณภาพของสถานศึกษา, โรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอิสลาม

RESEARCH

The Relationship Between Integrated Leadership and School Quality of Private Schools under Assalam Quality School, Satun Province

Muhammad Akem¹, Suraiya Nire²

¹Master Student in Educational Administration Faculty of Education, Fatoni University

²Asist. Dr. Lecturer in Educational Administration Faculty of Education, Fatoni University

Email: ibnuaityubg@gmail.com

Abstract

This research aimed to 1) study the level of integrated leadership; 2) examine the level of quality; 3) investigate the relationship between the integrated leadership and the quality of educational institutions; and 4) explore development guidelines for integrated leadership of administrators and teachers that affect the quality of educational institutions in private schools in Satun Province. The sample group used in the study consisted of 115 teachers. Additionally, a focus group of 16 participants was used for in-depth discussion. The research instruments included a questionnaire on the relationship between integrated leadership and school quality, and a focus group discussion guide. Data analysis involved means, standard deviations, correlation analysis, SWOT analysis, and TOWS matrix. The results of the study revealed that 1) the level of integrated leadership and school quality was high, particularly in teamwork and creativity. 2) The quality of the educational institutions was also at a high level (average score of 4.17), emphasizing learner-centered teaching and learning. 3) There was a statistically significant relationship at the .01 level between integrated leadership and school quality ($r = .909$), with creativity showing a strong correlation with student quality ($r = .750$). And 4) the school development strategies included four main approaches to strengthening the institutions: proactive strategies (e.g., developing leadership models), reactive strategies (e.g., implementing monitoring systems), development strategies (e.g., leveraging collaboration to enhance teacher skills), and defensive strategies (e.g., building databases and communication platforms).

Keywords: Integrated Leadership, School Quality, Assalam Quality School

บทนำ

ภาวะผู้นำในอิสลาม มีความสำคัญ และเฉพาะเจาะจงตามหลักอิสลาม โดยเฉพาะภาวะความรู้ของผู้นำในอิสลาม (Trinova et al.,2022) ควรมีความรู้ทางศาสนาและความเข้าใจในอัลกุรอาน เพื่อสามารถแนะนำและสอนผู้ตามให้ดำเนินชีวิตตามคำสอนของอิสลามรวมทั้งเป็นการเสนอข้อผูกมัดทางกายภาพ ระหว่างผู้นำและผู้ตามของเขา ซึ่งเขาจะต้องปฏิบัติอย่างดีที่สุดในการชี้นำพวกเขา ปกป้องพวกเขาและไปสู่เป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง ในวิถีทางที่เชื่อฟังเชื่อมั่นและเคารพต่อกัน (Retnaningdiah Trinova et al., 2022) ดังในอายะห์อัลกุรอาน ความว่า

“และเจ้าจงตัดสินระหว่างพวกเขาด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานลงมาเถิด จงอย่าปฏิบัติตามความอารมณ์ใฝ่ต่ำของพวกเขา และจงระวังพวกเขาในการที่พวกเขาจะจงใจเจ้าให้ไขว่ขวายออกจากบางสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานลงมาให้แก่เจ้า แล้วถ้าหากพวกเขাজัดหลังจากนั้นก็พึงรู้เถิดว่าแท้จริงอัลลอฮ์นั้นเพียงประสงค์จะให้ประสบแก่พวกเขาซึ่งบางส่วนของโทษของพวกเขาเท่านั้นและแท้จริงจำนวนมากมายในบรรดามนุษย์นั้นเป็นผู้ละเมิด ”

(อัลมาอิดะฮ์ : 49)

ดังนั้น ภาวะผู้นำในอิสลามมีความสำคัญในวัฒนธรรมและศาสนาอิสลาม และต้องมีความรับผิดชอบต่อความสงบและความเจริญของสังคมอิสลาม และทั่วโลกตามคำสอนของอิสลาม คุณภาพของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากรในสังคม คุณภาพของโรงเรียนมีหลายด้านที่ต้องพิจารณา ซึ่งผู้บริหารที่มีความสามารถในการนำทางและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในหลากหลายสถานการณ์ (Mohd Ali Muhamad Don, 2019) โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือการสร้างระบบการบริหารจัดการที่เป็นธรรมและประสิทธิภาพในอิสลาม และผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำบูรณาการในอิสลามมุ่งบริการและสนับสนุนผู้ในองค์กรเป็นสำคัญ และยังเป็นคนให้บริการแก่ผู้ในองค์กรเพื่อให้พวกเขาเติบโตและพัฒนาตนเองในทางที่ดีขึ้น (พุทธิพล คชรัตน์, 2564) รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered Theory of Learning) เป็นแนวคิดการศึกษาที่เน้นให้ความสำคัญกับนักเรียนและการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการการสอนถูกออกแบบขึ้นมาให้เหมาะสมกับความต้องการและระดับความสามารถของนักเรียน (เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2565) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจึงต้องมีการปรับตัวทั้งในด้านการบริหารงานทั่วไป และการบริหารหลักสูตร เพื่อให้สามารถจัดหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อให้เด็กที่จบการศึกษาสามารถเป็นผู้นำในชุมชน และมีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของชุมชน เพื่อจะได้สามารถเป็นปัจจัยดึงดูดให้เด็กรุ่นหลังสนใจที่จะเข้ามาศึกษาในโรงเรียนเอกชน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลที่อยู่ภายในโรงเรียนคุณภาพอิสลามมีจำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนคุณภาพอิสลามมีวิสัยทัศน์เพื่อเป็นผู้นำด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้นนำของประเทศทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพโรงเรียนเครือข่ายนำไปสู่โรงเรียนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ แต่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังประสบกับปัญหาการบริหารจัดการ โดยปัญหาที่มักประสบอยู่เป็นจำนวนมากที่สุดในแต่ละปัจจัยคุณภาพ ก็คือ ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามปรัชญาและเป้าหมาย ปัญหาการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับปรัชญา/เป้าหมายของโรงเรียน ความต้องการของนักเรียน และชุมชน ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรไม่เพียงพอกับหน้าที่งานที่มีมากขึ้น ปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารที่ขาดความรู้ความชำนาญในการบริหารงานต่างๆ ปัญหาการดูแลติดตามความประพฤติของนักเรียนยังไม่ทั่วถึง และยังพบอีกว่านักเรียนบางส่วนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด นอกจากประเด็นสภาพปัญหาข้างต้น

แล้ว (ศราวุธ อรรถนุรักษ์, 2562) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ 2 หลักสูตรในการจัดการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น จะประสบปัญหาเรื่องการใช้เวลาเรียนที่มากกว่าโรงเรียนทั่วไป งบประมาณที่ใช้เพื่อการพัฒนาบุคลากรและพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ ผู้เรียน ๆ มากเกินไปทำให้ไม่มีความสุขกับการเรียน เวลาในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ มีไม่เพียงพอ ซึ่งอาจส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งวิชาศาสนาและสามัญอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงสนใจที่จะศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการและคุณภาพโรงเรียนของผู้บริหารและครูสังกัดโรงเรียนคุณภาพอิสลามจังหวัดสตูล เพื่อให้ทำให้ทราบระดับภาวะผู้นำ และความสัมพันธ์เชิงบวก และสามารถยกระดับทักษะการบริหารจัดการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ จังหวัดสตูล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอิสลาม จังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอิสลาม จังหวัดสตูล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารกับคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอิสลาม จังหวัดสตูล
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอิสลาม จังหวัดสตูล

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการมี 5 ด้าน ดังนี้
 1. ทำงานเป็นทีม
 2. ความคิดสร้างสรรค์
 3. มีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ
 4. ระบบการบริหารจัดการ
 5. การติดตามและประเมินผล
2. ขอบเขตด้านเนื้อหาคุณภาพโรงเรียนมี 5 ด้าน ดังนี้
 1. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ
 2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 3. มุ่งคุณภาพผู้เรียน
 4. มุ่งเน้นพัฒนาครู
 5. การมีส่วนร่วมของชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพอัลสลามจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2567 ผู้บริหาร 15 คน และครู 509 คน รวมประชากร 514 คน

กลุ่มตัวอย่าง ครูและผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพอัลสลามจังหวัดสตูล จำนวน 115 คน คำนวณโดยใช้โปรแกรม G*Power 3.1 ซึ่งคำนวณตามสถิติที่ใช้คือ ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) ใช้โรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน โดยวิธีเทียบสัดส่วนประชากรแต่ละขนาดโรงเรียนกับขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนมุสลิมศึกษา	155	35
2	โรงเรียนนิด้าศึกษาศาสตร์	114	25
3	โรงเรียนธรรมศาสนวิทยา	53	11
4	โรงเรียนมุสลิมสตูลวิทยา	191	41
5	โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ	17	3
รวม		514	110

กลุ่มเป้าหมาย การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 16 คน ประกอบด้วย

- 1) ตัวแทนจากสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล จำนวน 1 คน
- 2) ตัวแทนผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพอัลสลาม จำนวน 5 คน
- 3) ตัวแทนครู โรงเรียนคุณภาพอัลสลาม จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการและคุณภาพโรงเรียนของผู้บริหารและครูสังกัดโรงเรียนคุณภาพอัลสลามจังหวัดสตูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย โรงเรียน เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งลักษณะแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ แบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. ทำงานเป็นทีม
2. ความคิดสร้างสรรค์
3. มีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ
4. ระบบการบริหารจัดการ
5. การติดตามและประเมินผล

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าของ (Likert's Rating scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพโรงเรียนแบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. มุ่งคุณภาพผู้เรียน
4. มุ่งเน้นพัฒนาครู
5. การมีส่วนร่วมของชุมชน

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าของ (Likert's Rating scale)

2.2 แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยใช้เทคนิคการติดกระดาษ (Card Technique) โดยการสนทนากลุ่มเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญร่วมเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล มีลักษณะเครื่องมือดังนี้

1) SWOT Analysis ประกอบด้วย จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Treats)

2) TOWS Matrix ประกอบด้วย อุปสรรค (Treats) โอกาส (Opportunities) จุดอ่อน (Weakness) และจุดแข็ง (Strengths)

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการหาคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างวิจัย จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.87

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยการหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (Percentage)
- 2) การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการและคุณภาพโรงเรียนโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการและคุณภาพโรงเรียน โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) จะเลือกใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งเป็นการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการและคุณภาพโรงเรียนของผู้บริหารและครูสังกัดโรงเรียนคุณภาพอัสสลามจังหวัดสตูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิค SWOT Analysis โดยจัดเป็นกลุ่ม และให้สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มเขียนความคิดเห็นลงในกระดาษที่ทางผู้วิจัยได้เตรียมไว้ หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกข้อคิดเห็นที่สำคัญและสอดคล้องกับความเป็นจริงมากที่สุด แล้วนำมาติดในกระดาษชาร์ต หลังจากนั้นให้สมาชิกทุกคนร่วมกันวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ (Grouping) เพื่อเลือกข้อคิดเห็นแต่ละประเด็นมาสรุปเป็นประเด็นรวบยอด หลังจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาโดยการวิเคราะห์ให้เห็นถึงจุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

แล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบแมตริกซ์โดยใช้ตาราง TOWS Matrix เพื่อกำหนดออกมาเป็นแนวทาง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลามจังหวัดสตูล

ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ทำงานเป็นทีม	4.23	0.29	มากที่สุด
2. ความคิดสร้างสรรค์	4.21	0.27	มากที่สุด
3. มีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ	4.17	0.24	มาก
4. ระบบการบริหารจัดการ	4.15	0.26	มาก
5. การติดตามและประเมินผล	4.14	0.22	มาก
โดยรวม	4.18	0.22	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.18, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.22) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การทำงานเป็นทีม (ค่าเฉลี่ย = 4.23, S.D. = 0.29) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความคิดสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย = 4.21, S.D. = 0.27) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ (ค่าเฉลี่ย = 4.17, S.D. = 0.24), ระบบการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย = 4.15, S.D. = 0.26) และการติดตามและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย = 4.14, S.D. = 0.22) อยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล

คุณภาพโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ	4.16	0.23	มาก
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.18	0.25	มาก
3. มุ่งคุณภาพผู้เรียน	4.17	0.24	มาก
4. มุ่งเน้นพัฒนาครู	4.17	0.23	มาก
5. การมีส่วนร่วมของชุมชน	4.17	0.25	มาก
โดยรวม	4.17	0.21	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมระดับคุณภาพของสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม = 4.17, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.21) เมื่อ

พิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ค่าเฉลี่ย = 4.18, S.D. = 0.25) รายการอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับ มาก เช่นกัน ได้แก่ มุ่งคุณภาพผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.17, S.D. = 0.24) มุ่งเน้นพัฒนาครู (ค่าเฉลี่ย = 4.17, S.D. = 0.23) การมีส่วนร่วมของชุมชน (ค่าเฉลี่ย = 4.17, S.D. = 0.25) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ (ค่าเฉลี่ย = 4.16, S.D. = 0.23)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารกับคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารกับคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล

QSC INT	1. LEA	2. STU	3. QUA	4. COM	5. PAR	TOT
1. TEA	.691**	.651**	.661**	.704**	.691**	.787**
2. CRE	.656**	.629**	.750**	.655**	.572**	.754**
3. VIS	.693**	.646**	.693**	.670**	.646**	.775**
4. MAN	.716**	.635**	.718**	.647**	.653**	.779**
5. FOL	.746**	.623**	.637**	.688**	.685**	.782**
TOT	.819**	.748**	.813**	.789**	.761**	.909**

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง ที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารและคุณภาพของสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล พบว่า ค่า Pearson Correlation Coefficient (r) แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (99%) ในทุกตัวแปร ความสัมพันธ์โดยรวมของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงบูรณาการโดยรวมกับคุณภาพโรงเรียนโดยรวม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) = .909 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าเมื่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารโดยรวมเพิ่มขึ้น คุณภาพของสถานศึกษาโดยรวมก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายรายตัวแปร พบว่ามีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ .572 ถึง .750 โดยที่ความคิดสร้างสรรค์กับมุ่งคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์สูงสุด .750 และความคิดสร้างสรรค์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสัมพันธ์น้อยสุด .572

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้พัฒนากลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน โดยสามารถแบ่งกลยุทธ์ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก เชิงรับ พัฒนา และป้องกัน กลยุทธ์เชิงรุก มุ่งใช้จุดแข็งที่มีอยู่เพื่อคว้าโอกาสให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การนำความคิดสร้างสรรค์และภาวะผู้นำที่โดดเด่นไปพัฒนาโมเดลภาวะผู้นำเพื่อถ่ายทอดให้โรงเรียนอื่น การส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนและความร่วมมือกับชุมชน การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับครู การผลักดันให้โรงเรียนเข้าสู่เครือข่ายนวัตกรรมระดับจังหวัดหรือประเทศ และการขยายบทบาทผู้นำเพื่อสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอก กลยุทธ์เชิงรับ มุ่งใช้ข้อได้เปรียบภายในเพื่อรับมือ

กับภัยคุกคามจากภายนอก เช่น การใช้ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมเพื่อลดช่องว่างระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและใหญ่ การวางระบบติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพเพื่อรับมือกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีผ่านระบบพี่เลี้ยงหรือโค้ช การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการปรับตัว และการจัดทำคู่มือภาวะผู้นำสำหรับครูใหม่เพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงบุคลากร **กลยุทธ์พัฒนา** เน้นการลดจุดอ่อนโดยใช้โอกาสจากภายนอก เช่น การเข้าร่วมโครงการอบรมและความร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะเทคโนโลยี การใช้ทรัพยากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่สนับสนุนโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดตั้งทีมพี่เลี้ยงสำหรับครูใหม่ การเสริมทักษะการวิจัยในชั้นเรียนผ่านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา และการสร้างช่องทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบชุมชนออนไลน์ **กลยุทธ์ป้องกัน** มุ่งลดจุดอ่อนภายในพร้อมทั้งหลีกเลี่ยงหรือรับมือกับภัยคุกคามภายนอก เช่น การพัฒนาระบบนิเทศภายในเพื่อกระตุ้นความร่วมมือกับชุมชน การวางแผนพัฒนาครูรายบุคคลเพื่อชดเชยช่องว่างด้านประสบการณ์ การสร้างฐานข้อมูลกลางเพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กเข้าถึงทรัพยากร การส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผล และการจัดเวทีสื่อสารกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงความเข้มแข็งของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม จังหวัดสตูล ซึ่งอยู่ในระดับมาก (เฉลี่ย = 4.18) โดยเฉพาะด้านการทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์ และวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Yukl (2010) และ Hatala & Hatala (2005) ที่นิยามภาวะผู้นำเชิงบูรณาการว่าเป็นการผสมผสานภาวะผู้นำหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยเฉพาะด้าน teamwork ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Robbins (2005) และ Hackman (2002) ซึ่งเน้นบทบาทของผู้นำที่สามารถสร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ โครงสร้างสนับสนุน และวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันภายในองค์กร ส่วนด้านความคิดสร้างสรรค์ยังสะท้อนความสามารถของผู้บริหารและครูในการคิดเชิงนวัตกรรม ตามแนวคิดของ Guilford (1967) และ Torrance (1962) ที่กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์คือการคิดอย่างหลากหลายและปรับตัวต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของคุณภาพสถานศึกษา พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน (เฉลี่ย = 4.17) โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อมโยงกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงความรู้กับทักษะ และบริบทของผู้เรียน (อิรฟาน แมะฮูมา, 2564; วัชร อมรโรจน์วรูฒ, 2563) อีกทั้งยังแสดงถึงความสัมพันธ์กับแนวคิดภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในบริบทของการมีส่วนร่วม การสร้างเป้าหมายร่วมกัน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับ Moos and Huder (2007) และ Yukl (2010) ผลการศึกษายังพบว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับคุณภาพของสถานศึกษา ($r = .909, p < .01$) โดยเฉพาะด้าน “ความคิดสร้างสรรค์” ที่มีความสัมพันธ์สูงกับ “การมุ่งคุณภาพของผู้เรียน” ($r = .750$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Guilford (1967) และ Torrance (1962) ที่เน้นว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถนำไปสู่การพัฒนาแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ความสัมพันธ์ต่ำสุดระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับ “การมีส่วนร่วมของชุมชน” ($r = .572$) ชี้ให้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนาเชิงกลยุทธ์เพื่อเชื่อมโยงภายในองค์กรกับภาคภายนอกอย่างเข้มแข็งมากขึ้น นอกจากนี้ การวิเคราะห์กลยุทธ์ของโรงเรียนในเครือข่ายยังพบว่า มีความสอดคล้องอย่างชัดเจนกับแนวคิดทางทฤษฎี เช่น การใช้ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนกลยุทธ์เชิงรุกและเชิงรับ (Yukl, 2010; วิโรจน์ สารรัตน์, 2557), การใช้ teamwork เป็นกลไก

พัฒนาองค์กร (Robbins, 2005; Hackman, 2002; Fasto & Larson, 2001), การมีวิสัยทัศน์ร่วมและการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2561; วิโรจน์ เสียงไพเราะ, 2564), ตลอดจนการใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางการศึกษาตามแนวคิดของ Fromm (1963), Guilford (1967), และ Torrance (1962) ประการสำคัญ ผลวิจัยทั้งหมดสอดคล้องกับหลักการอิสลาม เช่น อามานะฮ์ (ความรับผิดชอบ), ชูรอ (การมีส่วนร่วม), อิฮซาน (ความมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ), อัลด (ความยุติธรรม) และตักวา (ความยำเกรงต่ออัลลอฮ์) ซึ่งเป็นรากฐานจริยธรรมของการบริหารในบริบทโรงเรียนอิสลาม (พฐวิมล คชรัตน์, 2564) โดยองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยขับเคลื่อนภาวะผู้นำให้เกิดพลังสร้างสรรค์ร่วมกับประสิทธิภาพทางวิชาการอย่างยั่งยืน ดังนั้น การสังเคราะห์ผลวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามารถเชื่อมโยงแนวคิดทางวิชาการร่วมสมัยกับหลักคุณธรรมอิสลามได้อย่างกลมกลืน และเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งในเชิงวิชาการ การบริหาร และจิตวิญญาณองค์กร

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน วัฒนธรรมองค์กร ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา หรือสมรรถนะครู ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของสถานศึกษา
2. ควรศึกษาวิจัยโดยใช้แนวคิดจากหลักศาสนาอิสลาม (Maqasid al-Shariah) มาเป็นกรอบในการพัฒนาแบบประเมินภาวะผู้นำและคุณภาพสถานศึกษา
3. ควรศึกษาบทบาทของครูผู้นำในชั้นเรียน (Teacher Leadership) ที่เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน หรือการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการในระดับห้องเรียน

เอกสารอ้างอิง

- Fromm, E., & Demartino, R. (1963). *Zen Buddhism and psychoanalysis*. New York: Grove Press.
- Guilford, J. P. (1967). *The nature of human intelligence*. New York: McGraw-Hill.
- Hackman, J. R. (2002). *Leading teams: Setting the stage for great performances*. Boston: Harvard Business School Press.
- Hatala, R. J., & Hatala, L. M. (2005). *Integrative leadership*. Altona, MB: Friesens Corporation.
- Moos, R. H., & Huder, M. (2007). *School leadership, school effectiveness and school improvement: Democratic and integrative leadership*.
- Muhamad Don, M. A. (2019). Aplikasi model teori al-wilayah: Cadangan penyelesaian konflik perundangan wakaf di Malaysia. *Journal of Fatwa Management and Research*, 15–30.
- Puthwimon Kacharat. (2021). อิทธิพลภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการของผู้จัดการสาขาที่มีต่อวัฒนธรรมองค์การแบบสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของธนาคารฯ. *Local Administration Journal*, 14(4), 397–414.
- Retnaningdiah, D., Muzakir, M. F. A., Rahayu, N. E. E., Sangaji, R. C., Triono, T. A., & Hidayat, A. (2023). A literature review: Future prophetic leadership. *Management Analysis Journal*, 12(1), 42–50.
- Robbins, S. P. (2005). *Organizational behavior* (9th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education. [แปลโดย รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548), กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอินโดไชน่า.]
- Torrance, E. P. (1962). *Guiding creative talent*. NJ: Prentice-Hall.
- Trinova, Z., Iskandar, A., Fathurrochman, I., Damayanto, A., & Fatmawati, E. (2022). Islamic boarding school education leadership in supporting face-to-face learning during the pandemic period in Indonesia. *Jurnal Iqra': Kajian Ilmu Pendidikan*, 7(1), 14–31.
- Wacharee Amornrojworawut. (2563). รูปแบบการจัดการศึกษาบูรณาการที่เน้นกระบวนการโค้ชและการเสริมสร้าง Growth Mindset. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีเขื่อนแก่น*.
- Yukl, G. (2010). *Leadership in organizations* (7th ed.). New Jersey: Pearson.